

De Stemming van 1 juli 2018

De afgelopen week laat enige electorale beweging zien. Vooral zien we meer kiezers, die niet weten op welke partij ze moeten stemmen. Van degenen, die in maart 2017 op een partij gestemd hebben, geeft nu 16% aan niet te weten op welke partij nu te stemmen. Het meest is dat het geval bij CDA- en SP- kiezers uit 2017. 61% van alle kiezers geeft aan nu dezelfde partij te stemmen als in 2017. Per saldo zien we dat VVD en PVV iets stijgen en SP en Partij voor de Dieren iets dalen.

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	24-06-2018	1-07-2018	Versch. t.o.v. vorige week	Versch met TK2017
VVD	33	27	28	1	-5
GroenLinks	14	17	17		3
Forum voor Democratie	2	16	16		14
PVV	20	14	15	1	-5
D66	19	13	13		-6
CDA	19	12	12		-7
PvdA	9	11	11		2
SP	14	11	10	-1	-4
Partij voor de Dieren	5	8	7	-1	2
50PLUS	4	6	6		2
ChristenUnie	5	6	6		1
DENK	3	6	6		3
SGP	3	3	3		
Totaal	150	150	150		
Coalitie	76	58	59	1	-17

Ten aanzien van de aangekondigde Klimaatwet, waarover zeven partijen een akkoord hebben gesloten, kunnen we een deel van het onderzoek herhalen van november 2015 toen Klaver en Samsom het eerst met dit initiatief naar buiten kwamen. Dit laat zien welke verschuivingen er zijn in de opvattingen van kiezers over dit onderwerp in ruim 2,5 jaar.

In die periode is het aandeel Nederlanders dat zich zorgen maakt over de opwarming van de aarde gestegen van 56% naar 62%. Bij de vergelijking van de resultaten naar stemkeuze moet rekening gehouden worden met het feit dat het niet dezelfde kiezers hoeven te zijn. In 2,5 jaar zijn er verschuivingen geweest in de aanhang van de partijen. Kiezers van PVV en FvD maken zich het minst zorgen om de opwarming van de aarde. Bij kiezers van VVD en D66 zien we de grootste stijging van de groep die zich zorgen maakt.

Maakt u zich zorgen om de opwarming van de aarde?

Aandeel "ja" t.o.v. stemkeuze op dat moment	Allen	Stemkeuze van dat moment									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
2018	62%	57%	60%	95%	96%	83%	73%	67%	35%	40%	55%
2015	56%	46%	54%	81%	94%	81%	81%	65%		30%	64%

Het aandeel kiezers dat denkt dat de mens verantwoordelijk is voor de opwarming van de aarde is met 71% wel hetzelfde gebleven. We zien vergelijkbare patronen naar politieke voorkeur als bij de vorige vraag. Kiezers van D66, GroenLinks en PvdA zijn vrijwel allemaal ervan overtuigd dat de mens verantwoordelijk is. Bij kiezers van FvD en PVV is dat ongeveer de helft.

Denkt u dat de mens verantwoordelijk is voor de opwarming van de aarde?

Aandeel "ja" t.o.v. stemkeuze op dat moment	Allen	Stemkeuze van dat moment									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
2018	71%	68%	68%	95%	95%	92%	71%	69%	45%	55%	60%
2015	71%	64%	72%	92%	92%	92%	86%	79%		54%	76%

De doelstelling van de Klimaatwet dat in 2050 de CO₂-uitstoot gereduceerd is tot minder dan 95% van 1990 wordt door 68% van de Nederlanders gedeeld. De scores per partij is vrijwel hetzelfde als van de vorige vraag.

Wilt u dat het overheidsbeleid erop gericht is dat in 2050 de CO₂-uitstoot 95% minder is dan in 1990?

Aandeel "ja" t.o.v. stemkeuze op dat moment	Allen	Stemkeuze van dat moment									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
2018	68%	66%	66%	87%	99%	93%	84%	75%	44%	41%	51%
2015	65%	55%	61%	82%	97%	84%	91%	80%		40%	78%

De meeste Nederlanders zijn positief over de wet. 22% is negatief. Ook hier zien we het patroon van de vorige vragen. PVV- en FvD-kiezers zijn het meest negatief.

Beoordeelt de wet negatief.

Aandeel "ja" t.o.v. huidige stemkeuze	Allen	Huidige stemkeuze									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja, negatief	22%	16%	18%	0%	0%	2%	19%	13%	44%	54%	28%

49% vindt dat de wet harde sancties zou moeten hebben als doelstellingen niet worden gehaald. En ook hier zien we naar partij de bekende patronen met uitzondering van de VVD-kiezers. Die hebben op dit punt vergelijkbare opvattingen als kiezers van FvD en PVV.

De wet zou harde sancties moeten hebben als doelstellingen niet worden gehaald.

Aandeel "eens" t.o.v. huidige stemkeuze	Allen	Huidige stemkeuze									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Eens	49%	29%	52%	80%	80%	70%	81%	67%	28%	38%	30%

Bijna de helft van de kiezers denkt dat het effect van de wet op het klimaat nihil zal zijn. Ook hier zien we het patroon naar stemkeuze van de vorige vragen.

Het effect van deze wet op het klimaat zal nihil zijn.

Aandeel "eens" t.o.v. huidige stemkeuze	Huidige stemkeuze										
	Allen	VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Eens	44%	43%	47%	16%	12%	21%	31%	42%	68%	68%	68%

Vrijdagochtend hebben de regeringsleiders een verklaring uitgegeven over het migratiebeleid van de Europese Unie. Over de afspraken die in Brussel gemaakt zijn is 56% positief. Het meest positief zijn de kiezers van de VVD, het minst die van de PVV.

Is positief over de afspraken die in Brussel zijn gemaakt over de Europese aanpak van de migratie

Aandeel "positief" t.o.v. huidige stemkeuze	Huidige stemkeuze										
	Allen	VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Positief	56%	81%	54%	69%	54%	61%	69%	40%	43%	31%	55%

Er is ook grote verdeeldheid naar stemkeuze over het aantal asielzoekers die men per jaar in Nederland zou willen toelaten. Kiezers van GroenLinks en PvdA zijn daarin het ruimhartigst. Kiezers van de PVV het minst.

Hoeveel tot Europa toegelaten asielzoekers moet Nederland bereid zijn op te vangen?

Verticaal gepercentreerd	Huidig stemgedrag										
	Allen	VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Nul	28%	25%	23%	11%	2%	5%	16%	25%	48%	74%	40%
max 2.500 per jaar	26%	33%	35%	14%	14%	17%	16%	21%	39%	17%	20%
max 20.000 per jaar	12%	13%	16%	24%	14%	18%	15%	17%	8%	5%	17%
Zoveel als nodig is om al deze asielzoekers in Europa op te vangen	19%	6%	15%	34%	54%	48%	39%	21%	0%	0%	1%
Weet niet/geen antwoord	15%	23%	11%	17%	16%	12%	14%	16%	5%	4%	22%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De reacties op vier stellingen t.a.v. aspecten van immigratie en integratie staan hieronder. Ook hier zien we grote verschillen naar politieke voorkeur. GroenLinks- en PvdA-kiezers staan het positiefst t.a.v. -de gevolgen van- immigratie. Die van PVV en FvD het negatiefst. De reactie op de eerste twee stellingen laten zien dat dit onderwerp nog lange tijd een belangrijke rol zal spelen binnen de Nederlandse politiek en de electorale voorkeuren.

Reacties op stellingen

Eens met stelling	Huidig stemgedrag										
	Allen	VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
De toename van mensen met buitenlandse afkomst is een verrijking voor Nederland	24%	15%	17%	31%	63%	59%	34%	41%	3%	0%	2%
Er moeten veel strengere eisen gesteld worden aan het leren van de Nederlandse taal	86%	95%	95%	89%	56%	72%	80%	77%	98%	99%	95%
Ik heb diverse vrienden/kennissen die in een niet-Westers land geboren zijn	41%	35%	38%	29%	55%	56%	51%	53%	45%	25%	32%
Ik zou het niet fijn vinden als asielzoekers mijn burens zouden worden	36%	41%	33%	15%	9%	20%	33%	27%	60%	73%	37%

Ten slotte is gevraagd welke partijen men vindt die op het terrein van immigratie en integratie standpunten heeft die het best passen. Men mocht daarbij dan meerdere partijen noemen. Dan valt op dat PVV en FVD relatief hoog scoren in relatie tot de omvang van hun electorale aanhang. Onder kiezers van VVD en CDA noemt ongeveer 20% (ook) PVV.

Welke partijen hebben op het terrein van immigratie en integratie standpunten die goed bij u passen?

Verticaal gepercentreerd	Huidig stemgedrag										
	Allen	VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
PVV	26%	21%	16%	0%	1%	1%	13%	14%	49%	96%	38%
VVD	23%	79%	26%	23%	11%	3%	5%	5%	12%	8%	4%
Forum voor Democratie	21%	17%	14%	0%	1%	1%	9%	8%	81%	45%	26%
GroenLinks	15%	0%	3%	7%	80%	45%	24%	21%	0%	0%	1%
D66	13%	10%	4%	70%	20%	19%	1%	8%	0%	3%	1%
PvdA	10%	0%	2%	6%	26%	72%	10%	10%	2%	0%	2%
CDA	9%	16%	60%	2%	7%	3%	1%	2%	5%	0%	1%
SP	7%	0%	1%	9%	13%	8%	11%	54%	1%	0%	1%
ChristenUnie	7%	1%	11%	1%	14%	10%	1%	2%	0%	0%	0%
SGP	5%	4%	6%	0%	0%	0%	8%	1%	3%	2%	0%
Partij voor de Dieren	4%	0%	0%	3%	11%	6%	35%	8%	2%	0%	1%
50PLUS	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	2%	2%	0%	20%
Denk	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Geen enkele	5%	3%	7%	0%	2%	6%	11%	9%	2%	3%	16%
Weet niet/geen antwoord	15%	8%	11%	22%	10%	9%	34%	21%	1%	1%	27%
Totaal	161%	160%	162%	143%	197%	183%	164%	165%	160%	158%	138%